

ZNAMENITI, ALI MALO POZNATI BISKUP ROĐEN U KOPRIVNICI

OBLJETNICA 130. GODINA OD SMRTI
BISKUPA ANGELIKA BEDENIKA

Ovim izlaganjem o životu i djelu biskupa Angelika Jurja Bedenika, rođenog koprivničanca, a povodom 130 obljetnice od njegove smrti, ispunjavam jedno obećanje. Davno, prije mnogo, mnogo godina to sam obećanje dao jednom zaslužnom čovjeku za grad Koprivnicu i ovaj dio Podravine, Bio je to, sada već davno pokojni, umro u Koprivnici 1959. godine, svećenik, apostolski protonotar, začasni kanonik, publicista, pravaš, saborski zastupnik, ondašnji društveni djelatnik itd. gospodin Stjepan Pavunić. Nadam se da ću o njemu i njegovom djelovanju napisati opširniji prikaz u slijedećem broju Podravskog zbornika.

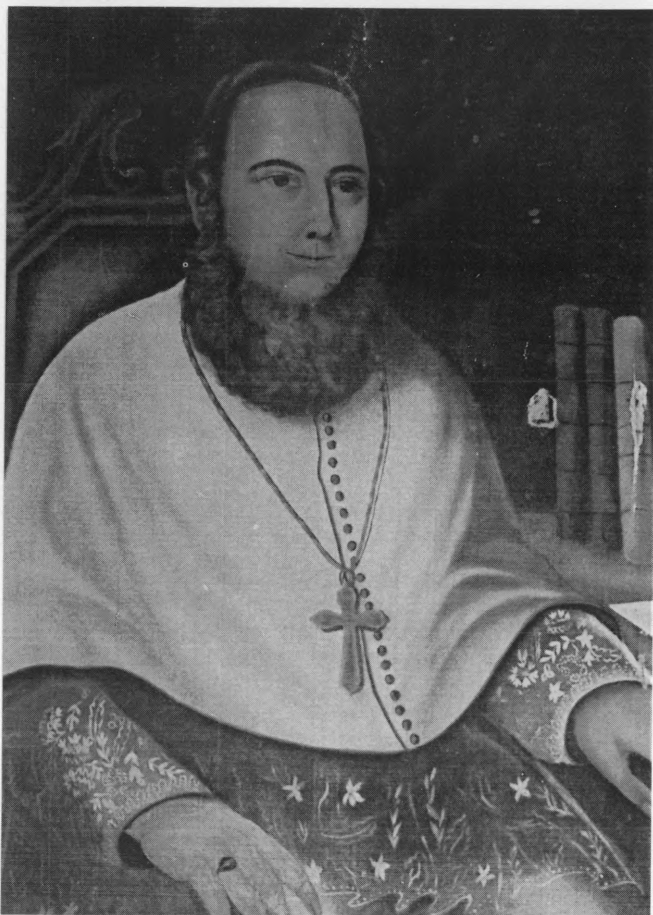
U proljeće 1951. godine prilikom jednog mog susreta s koprivničkim župnikom vlč. Stjepanom Pavunićem, nedaleko župne crkve, dok je on bio na svojoj uobičajnoj dnevnoj šetnji stazom od župne crkve preme mjestu na kojem je nekada bila pučka škola (minirana i srušena u veljači 1945. godine), tijekom šetnje i razgovora koji smo tom prilikom vodili, ispričao mi je o svojem poslijeratnom suđenju i izdržavanju kazne. Prvo je bio u logoru Pisanici nedeleko Bjelovara, kasnije i u Lepoglavi. Opširnije i detaljnije ispričao mi je među ostalim kako je ministrirao-dvorio kod sv. Mise zagrebačkog nadbiskupa dr. Alojzija Stepinca s kojim je bio zatočen u kaznionici u Lepoglavi. Zbog visoke starosti i narušenog zdravlja u 76. godini života, vlč. je Pavunić početkom 1951. godine amnestiran, tj. oprošten mu je dio ostatka kazne od pet godina i pušten iz lepoglavske kaznionice.

Tako šetajući i razgovarajući, zastali smo kod južnog dijela crkve, gdje se na zidu nalazi spomen-ploča biskupu Angeliku Bedeniku. Župnik Pavunić je zastao, pogledao spomen-ploču i tom prilikom mi rekao: "*Vidiš ovu ploču! Pročitaj što na njoj piše i upamti!*". Zatim mi je ispričao kako je došlo do toga da se ta spomen-ploča postavi, tko je bio inicijator, organizator i realizator te svečanosti odnosno svečanog čina. Rekao je kako je to izgledalo 1935. godine prilikom svečanosti u svezi otkrivanja te spomen-ploče.

Ploča je postavljena povodom proslave 60. obljetnice opstanka Hrvatskog pjevačkog društva "Podravac" i 70. obljetnice smrti velikog sina grada Koprivnice, biskupa Angelika Jurja Bedenika. Ploča je predana na čuvanje koprivničkom župniku, predsjedniku HPD "Podravac" i Zmaju Vrbovečkom, njemu vlč. Pavuniću. Zatim mi je skoro plačljivo rekao: "*Za četiri godine tj. 1955. biti će 90. obljetnica od smrti biskupa Bedenika i 20. obljetnica od otkrivanja spomen-ploče u Koprivnici. Za ove srbo-komunističke vlasti ne smije se o tome niti pomisliti, a kamoli slaviti i govoriti o takvim crkvenim dostojanstvenicima!*".

Poslije toga me značajno pogledao, primio ispod ruke, što je inače bio njegov običaj kad je s nekim razgovarao i skoro šaptajući rekao:

"Uvjeren sam da će kad-tad doći vrijeme slobodne i nezavisne naše države Hrvatske, a ti ćeš to, ako Bog dade, doživjeti, pa se onda sjeti ovih mojih riječi. Uvjeren sam da ćeš biti jednog dana liječnik, i to u Koprivnici, i kao takav nastoj da se u slobodnoj Hrvatskoj bar jedna obljetnica povodom dana rođenja ili

Portret biskupa Bedenika
(original u nadbiskupiji u
Agri - Indija).

dana smrti biskupa Angelika Bedenika, rođenog koprivničanca, dostojno proslavi". Tom prilikom sam obećao kanoniku Pavuniću, koprivničkom župniku, starom i pravom starčevićancu, hrvatskom mučeniku i patniku, da ću, ostanem li živ i dočekam slobodnu Hrvatsku državu, nastojati ostvariti ovo njemu dano obećanje.

Svoje sam obećanje izvršio, inicirajući da se 130. obljetnica smrti biskupa Bedenika svečano obilježi i dostojno proslavi ove 1995. godine. Tako će se u organizaciji koprivničkog ogranka Matice Hrvatske, a pod pokroviteljstvom Hrvatske kapucinske provincije iz Zagreba, održati 18. studenog 1995. godine u Koprivnici znanstveni skup pod nazivom "Život i djelo biskupa Angelika Bedenika".

Tom prilikom bit će otvorena prigodna izložba arhivskog materijala fotografija o tom znamenitom, ali do sada malo poznatom koprivničancu, kapucinu, misionaru i biskupu. Upriličit će se i predstavljanje knjige sa izlaganjima autora sa znanstvenog skupa o tom zaslužnom sinu Koprivnice, Podravine i Hrvatske.

PORIJEKLO, ŠKOLOVANJE I REĐENJE JURJA BEDENIKA

Juraj Bedenik je rođen 3. travnja 1808. godine u starodrevnom slobodnom, kraljevskom gradu Koprivnici u Podravini. Jedan od njegovih životopisaca navodi: "Rodio se godine 1808. u našoj staroj Koprivnici od prostih ali poštenih i bogoljubnih roditelja". Četiri razreda pučke škole uspješno je završio

u rodnom gradu, a u Varaždinu polazi i završava četiri razreda gimnazije humaniores. Kada mu je bilo 16. godina, 13. Ožujka 1824. godine stupio je u Kapucinski samostan u Varaždinu. Ime Angelik dobiva obukavši redovničko odijelo. Svečane zavjete, po tadašnjim državnim zakonima nije smio polagati prije nego navrší 21. godinu života, te je na svoj rođendan, 30. travnja 1829. godine na Rijeci polagao svečane zavjete. Bogoslovne nauke studirao je i završio s odličnim uspjehom na Rijeci. Zaređen je za svećenika 1832., iste je godine svoju prvu svetu misu otpjevao-odslužio u rodnom gradu.

USPJEŠNO DJELOVANJE U KAPUCINSKOM REDU

Veoma mlad, u dvadeset i osmoj godini života, postaje samostanski starješina. Kao gvardijan na Rijeci već 12. kolovoza 1836. godine prima svečane zavjete fra Samuela Goričana. Kada mu je bilo 37 godina, postaje 3. lipnja 1845. godine na Rijeci starješinom-kustosom hrvatske kapucinske provincije. Zalaganjem oca Angelika, general kapucinskog reda u Rimu podigao je 13. rujna 1847. hrvatsku kustodiju na čast provincije. Već iduće godine, dne 8. svibnja, održan je uz dozvolu generalne Kurije provincijalni kapitul u Varaždinu. Na kapitolu je većinom glasova otac Angelik izabran za provincijalnog ministra, tj. za prvog provincijala hrvatske provincije. Koliko je otac Angelik bio uporan i ustrajan u svojem djelovanju dokazuje nam i to kako se pri kraju zime odnosno u rano proljeće 1850. pješice uputio u Rim. Dolaskom u Rim bio je radosno primljen od generala kapucinske provincije. Objasnivši generalu provincije stanje i djelovanje kapucina u Hrvatskoj, dao je prijedlog kako bi valjalo ojačati i proširiti redovništvo u hrvatskoj provinciji. Uspio je da se već 1851. na sjevernom krilu samostana na Rijeci sagradi drugi kat kao "Klerikat" za klerike-svećenike pripravnike.

Ne generalnom kapitolu koji je održan od 3. do 13. svibnja 1853. godine u Rimu, predložen je za definitora - člana generalnog vjeća, ali nije izabran. Već samim ulaskom u uží krug kandidata, možemo zaključiti da je priličan broj kapitularaca morao smatrati o. Angelika sposobnim za sudjelovanje u vrhovnoj upravi Reda, a i Sveta je Stolica bila istog mišljenja. Novoizabrani general Kapucinskog Reda, o. Salvator, imenovao je o. Angelika za svog konzultatora. Njegova dužnost bila je savjetovati generala reda i pratiti ga na njegovim putovanjima po provincijama. Međutim, na toj dužnosti nije dugo ostao. Sv. Kongregacija za širenje vjere stavlja ga poslušnim pismom od 3. prosinca 1853. na raspolaganje Svetom Zboru za širenje vjere kako bi proveo ustanovljenje novog kolegija za odgoj misionara za Indiju.

Bilo je predviđeno da središte kolegija bude u Beču ili Budimpešti, međutim vrhovna uprava kapucinskog reda odustala je od tog projekta. Za vrijeme dok se o tome rješavalo, otac Angelik se u prosincu 1853. nalazio na odmoru u kapucinskom samostanu u Varaždinu.

Početak jeseni 1855. o. Angelik nalazio se u Trstu, kako bi ostvario svoju dugogodišnju nakanu i želju da ustanovi samostan, u Trstu. Smjestio se u tršćanskoj gradskoj bolnici kao dušebrižnik i tu je utemeljio hospicij, kojemu postaje i prvim starješinom.

Kao apostolski misionar, kapucin, otac Angelik prvi puta odlazi u Indiju u Bombay, koncem 1855. godine. Tamo je boravio do kraja 1856. kada se vraća i dolazi ponovno u Trst. Ove podatke o prvom njegovom boravku u Indiji - Bombayu nalazimo u povijesnoj dokumentaciji kapucinskog reda koja se čuva u kuriji švicarske kapucinske provincije u Luzernu.

BEDENIKOVA PISMA POSLANA IZ INDIJE U RIM

Najveći broj tih pisama pohranjen je u arhivu sv. Kongregacije za širenje vjere, odjel za Indiju, orijent u Rimu. Uglavnom su ta pisma koja je Bedenik slao u Rim pojedinim kardinalima u vremenu između 1855. i 1857. godine. Sva su pisana na latinskom jeziku, a započinju: Angelicus Bedenik a Capronca, O. (ordinis), F. (Fratrum), M. (Minorum), Cap.-Red male braće-Kapucini. Prema ovim naslovima u pismima vidimo kako o. Angelik naglašava i ističe da je iz Koprivnice.

1874-1935
HRV. PJEVAČKO DRUŠTVO „PODRAVAC“
KOPRIVNICA

---

proslavit će 29. lipnja (na Petrovo i Pavlovo) 1935.

60-GODIŠNJICU SVOGA OPSTANKA

i ujedno podiže sa „Braćom Hrv. Zmaja“ spomen-ploču na crkvi sv. Nikole, velikom sinu grada Koprivnice biskupu † Andjelku Jurju Bedeniku.

Umoljava se cij. gradjanstvo, da ovu rijetku proslavu svojom prisutnošću uzveličati izvoli.

RASPORED SVEČANOSTI:

- 1.) U 10 sati svečana misa zahvalnica u župnoj crkvi. Pod misom pjeva mješ. zbor „Podravica“ „Missae brevisisima dominicalis“ od P. Theobora Graa.
- 2.) U 11 sati otkriće spomen-ploče.
- 3.) U pol 12 sati matineja u dvorani „Domoljuba“ (uz nastup domaćih i stranih društava) Ulaz slobodan uz dobrovoljni prinos.
- 4.) Poslijepodne u 4 sata

PUČKA SVEČANOST u gradskom perivoju.

Zborom ravnaju gg. Leo Wollensohn i Stjepan Šuler.

Ulazna cijena za pučku svečanost 3- Din.

U slučaju ružnog vremena održati će se pučka svečanost u vatrogasnom spremištu.

Tiskara V. Štefica - Koprivnica.

ODBOR.

Plakat kojim se pozivaju građani Koprivnice na proslavu.

Iznijet ću ovdje samo kratak sadržaj dvaju pisama iz toga vremena. U pismu koje je Bedenik poslao sa Malte na putu za Bombay, a pisano je 24. listopada 1855., upućeno kardinalu Fransoniju u Rim. Sadržaj pisma odnosi se uglavnom na opis putovanja do Malte, novčane poteškoće u svezi poskupljenja prijevoza engleskim brodovima, te govori o posudbi novca za daljnje putovanje od prečasnog gospodina E. Sperance, koji stoluje na Malti.

Pismo koje je pisano 31. siječnja 1856. u Bombayu, upućeno je i poslano prelatu Klementu M. Burattiu, minutantu sv. Kongregacije za širenje vjere u Rimu. Nakon imena Angelik Bedenik iz Koprivnice, napisano je tajnik Anastazijev, a odnosi se na apostolskog vikara biskupa Anastazija Hartmanna, čijim je tajnikom Bedenik postao.

U tom pismu opširno je opisano zdravstveno stanje biskupa Hartmanna, koje se sve više pogoršava. Preporučuje da se na vrijeme imenuje njegov zamjenik. Dalje opisuje drskost šizmatika - otpadnika koji se služe lažima, krivokletstvom, klevetama i ostalim metodama u širenju svojih ideja, a na štetu kršćanstva. Piše da ga neki ovdje nisu baš dobro prihvatili, te ga tretiraju kao početnika u dušebrižništvu. Ovo svoje izlaganje završava rečenicom:

"Međutim ponavljam da sam zadovoljan svojom sudbinom radi zasluga poslušnosti i ponizno se podlažem Božjoj providnosti koja neka se milostivo udostoji ovo moje poniženje prihvatiti u zaslugu. F. Angelik, apostolski misionar. M(anus) p(ropria)".

PONOVNI BORAVAK U TRSTU

Boraveći ponovno u Trstu započeo je 1857. godine graditi novi samostan na brdašcu "Montuzza", a kada je samostan bio završen nije ga htjela prihvatiti hrvatska ni štajerska provincija, nego je dugo ostao direktno pod generalnom Kurijom.

Početakom 1861. godine otac Angelik Bedenik imenovan je generalnim vizitatorom Irske. Dužnost mu je bila u ime generala reda obaviti u Irskoj, u toj junačkoj katoličkoj zemlji, pregled i kontrolu svih kapucinskih samostana.

MISIONAR I BISKUP U ISTOČNOJ INDIJI - AGRİ

Papa Pio IX. početkom lipnja 1861. imenovao je oca Angelika apostolskim vikarom Agre u Indiji. Isti Papa 18. lipnja 1861. imenuje ga naslovnim biskupom Leuce u Traciji. Otac Angelik Bedenik posvećen je za biskupa 21. srpnja 1861. godine u Rimu. U svom biskupskom grbu imao je dvije koprive, što je asocijacija na rodni grad Koprivnicu, ruke s križem - kapucini i zvijezdu s mladim mjesecom - Hrvat.

Prije odlaska na biskupsku dužnost u Indiju, Bedenik je koncem mjeseca rujna 1861. navratio u Koprivnicu i tom prigodom najvjerojatnije u župnoj crkvi sv. Nikole gdje je i kršten, služio biskupsku Svetu misu, no vjerodostojni povijesni dokaz o tome do sada još nisam uspio pronaći. Međutim, u knjizi prof. Blaža Madjera "Časti i dobru zavičaja" pretisak 1992, u međunaslovu "Posjeti biskupa" napisano je:

"Dne 22. IX. 1861. posjeti Novigrad (Podravski - dodatak M.K.) veliki crkveni dostojanstvenik Angelik Bedenik, biskup leučki i apostolski vikar u Agri u Aziji, podno Himalaje, nakon posjeta rodnoga grada Koprivnice i odsluženja ondje pontifikalne mise. Dođe u Novigrad u velikoj pratnji svećenika i časnika i odsjedne u župnom stanu kod novigradskog župnika svoga zemljaka i rođaka Franje Ranšaka".

Smatram da su pismeni podaci izneseni u knjizi prof. Blaža Madjera, o biskupu Angeliku Bedeniku, najvjerojatnije prepisani iz spomenice o Novigradu Podravskom, koja je na žalost prema mojim saznanjima nestala ili uništena u tijeku Drugog svjetskog rata.

Na svoj put u Indiju biskup Angelik krenuo je 20. listopada 1861. brodom iz trčanske luke. Do luke u Bombayu stigao je brodom, dalje nastavio jedan dio puta željeznicom, a veći dio puta volovskom zapregom i pješice, i konačno 7. prosinca stigao u grad Agru.

Obilježavanje 100. obljetnice smrti biskupa Bedenika u Koprivnici 1965. godine. S lijeva na desno: zagrebački pomoćni biskup dr. Franjo Kuharić, nadbiskup iz Agre mons. Dominik R.B. Athaide, provincijal hrvatske kapucinske provincije o. Alojzije Novak i koprivnički župnik dr. Nikola Sertić.

Kao povijesna i vjerodostojna dokumentacija o boravku i o početku djelovanja u Agri, Indiji i o posjetama predjelima na podnožju Himalaje, uz ostalu pismenu dokumentaciju, svjedoče nam i dva pisma koja je poslao iz Indije velečasnom kapucinskom državniku ocu Antunu Hainciu u Varaždin. U prvom pismu, pisanom početkom prosinca 1861. godine, uglavnom opisuje tijek svojeg putovanja i dolazak u Agru.

Najzanimljiviji je dio u tom pismu u kojem opisuje svoj ulazak i ustoličenje u Stolnoj crkvi u Agri:

"U Agri još na onaj dan svog dolaska uniđoh svečano ob 10 uri prije podne u svoju stolnu crkvu te zasjedoh na stolicu uza zvuk zvonah i pucnjavu mužarah misionarskih. Na svečanost sgrnuše se svi katolici, što ih je u Agri".

KOPRIVNIČANAC NA OBRONCIMA HIMALAJE

U drugom pismu pisanom 8. svibnja 1862. poslanom također ocu Antunu Hainciu, gvardijanu kapucinskog samostana u Varaždinu, opisuje put i boravak u brdima na podnožju Himalaje.

Kao biskup misionar često je posjećivao svoje misijske postaje od kojih su se neke nalazile na obroncima Himalaje. Prilikom posjeta jednoj takvoj misiji, koja se nalazila u blizini mjesta Mussorie u brdima Himalaje na visini od 2.450 metara, među ostalim opisuje kako s te visine promatra himalajske vrhove a dojmove zapisuje ovako:

"Što da rekнем o veličju ovih planinah, s kojima, kad bi se usporedile švajcarske u Europi, moglo bi se reći, da su prema njima maleni brežuljci. Lanac gorah, što se od ovuda može vidjeti, penje se u vis do 25.000 stopah, pokriven je vječnim snijegom, koj se na njih već tisuće i tisuće godinah nagomilava.

Najveći vršak, koji se odovuda ne vidi, visok je 29.000 stopah. Zrak je ovdje zdrav i umjeren, toplomjer kaže 16°C, noći su hladne zbog blizine sniega. U ovih planinah jedva je, i to samo na mjestih, opazih stenu, usuprut guste su šume, drvlje druge vrsti nego u Europi. Ima, do duše i europskih voćkah, nego one su presađene iz Europe. Također neima ovuda ni europskih pticah, osim orla, sokola, gavrana i grlice. Vrebeca nisam još ni jednoga vidio. Nikada morda nije koračio Hrvat na planine Himalaje, ota je slava bila pričuvana meni. Po svojoj prilici stanovat ću ja ovdje većim dielom, na zimnu spustit ću se opet na ravnicu. Milost G.N.K. bila vazda sa svima Vami. Amen. Molite se za me. U Mussourie na brdinah Himalaja 8. svibnja 1862. Vaš u Isusu Angelik. Biskup Ap. Vik. agranski".

Ovako završava ovo svoje drugo pismo, poslano iz Indije u Varaždin, odnosno svoj izvještaj, naš misionar i najvjerojatnije prvi hrvatski putnik na Himalaje. Ovo su prvi pismeni opisi Himalaje, odnosno njenih vrhova na nešem hrvatskom jeziku, koji je napisao Hrvat rodom iz Koprivnice, ravne Podravine i Hrvatske.

Oba pisma ono ranije navedeno, prvo pismo iz Indije, i ovo drugo tiskana su i objavljena u zagrebačkom katoličkom listu početkom i polovicom 1962. godine.

UMRO I POKOPAN DALEKO OD RODNOG GRADA I DOMOVINE HRVATSKE

Biskup Angelik Bedenik umro je u Agri 2. studenog 1865. godine. Uz sve počasti pokopan je u katedrali Bezgrešnog Začeca Blažene Djevice Marije u Agri, gdje mu je postavljena i spomen-ploča.

U pismu koje se čuva u arhivu bivše hrvatske provincije, a koje je u prosincu 1865. general reda o. Nikola da S. Giovanni uputio tadašnjem hrvatskom provincijalu o. Hijacinstu Kiseljaku a u svezi smrti biskupa Angelika Bedenika, piše slijedeće (citat u cijelosti):

"Bolno osjećajući gubitak, po sebi težak, a koji je za naš Institut i naše misije to gorči što je veća nevolja sadašnjih vremena, teška srca ispunjavam neugodnu dužnost da javimo smrt presvijetlog i preč. g. Angelika Bedenika, biskupa i apost. vikara Agre. Na rub života dovela ga kostobolja u prsima i neki tumor na unutrašnjoj strani jetre, koji su liječnici uspjeli otkriti istom kad je već postao neizlječiv. Zatražio je posljednje sakramente i ojačan je svim drugim utjehama majka Crkve. Potaknuvši učitelje, redovnice, a naročito misionare na rad u vinogradu Gospodnjem podijelio im je pastirski blagoslov. Napokon, pošto je šest tjedana trpio najstrašnije boli i često padao izvan sebe, nakon trodnevne smrtne borbe, u 4 sata ujutro 2. dana prošlog mjeseca studenoga stupio pred Gospodina da primi vječnu plaću za pretrpljene napore".

Pismo je pisano u Rimu 19. XII. 1865.

U svezi bolesti biskupa Bedenika, pisac u feljtonu "Pax Christi - hrvatski misionari u Aziji od XIV. do XX. stoljeća" među ostalim navodi, da je Angelik obolio od ciroze, ali ne navodi kojeg organa. Sa medicinskog gledišta bilo bi prihvatljivije i vjerodostojnija tvrdnja iznesena u pismu generala reda o. Nikole da S. Gioviana, u kojem opisuje kako je Bedenik imao neki tumor na unutrašnjoj strani jetre.

SJEĆANJA NA BISKUPA BEDENIKA U RODNOM GRADU KOPRIVNICI

Jedna bijela mramorna spomen-ploča koja je postavljena na južnom zidu župne crkve Sv. Nikole u Koprivnici, podsjeća mnoge prolaznike i one koji zastanu i pročitaju njezin sadržaj, na biskupa Jurja Angelika Bedenika.

Za tu ploču moramo biti zahvalni članovima družbe "Braće Hrvatskog zmaja" iz Zagreba i Odboru za proslavu 60. obljetnice osnutka Hrvatskog pjevačkog društva "Podravec" iz Koprivnice a napose njegovom dugogodišnjem predsjedniku vlč. začasnom kanoniku i koprivničkom župniku gosp. Stjepanu Pavuniću. Svi su oni bili inicijatori postavljanja tog spomen obilježja. Svečano otkrivanje spomen-

ploče uz proslavu, bilo je 29. lipnja 1935. godine u Koprivnici. U koprivničkim "Podravskim novinama" ondašnji je kroničar tu proslavu opisao i zabilježio ovako: "Nakon Svete mise okupilo se silno mnoštvo prisutnog svjesnog hrvatskog naroda pred crkvom Sv. Nikole, na kojoj je ugrađena ploča spomenica, koju je prigodnim toplim patriotskim govorom otkrio izaslanik "Braće Hrvatskog zmaja" presvjetli gospodin Msgr. Mirko Kapić, Zmaj od bijelog Virja, predavši je koprivničkom župniku dičnoj starini zač. kanoniku Stjepanu Pavuniću, Zmaju Vrbovačkom na čuvanje. Kada je pala zavjesa s prekrasne ploče spomenice, izrađene u bijelom kararskom maramoru ukazao se natpis:

**NA SPOMEN DIČNOM SINU KOPRIVNICE
ANGELIKU JURJU BEDENIKU - BISKUPU INDIJE
r. 3. IV. 1808. + 2. XI. 1865.
U AGRI O 60. GODIŠNJICI HRVAT. PJEV. DRUŠTVA "PODRAVAC" I
"BRAĆA HRV. ZMAJA" 29. VI. 1935.**

Iz stotinu i stotinu grla oduševljenog naroda prolamao se poklik: "Slava našem dičnom Jurju Bedeniku", "Živili naši Podravci". Slavnom sinu stare Koprivnice odata je dužna pošta otkrićem ploče spomenice a 60-godišnjica HPD "Podravec" proslavljena je na punoj visini u borbi za opstanak svjesnog i otvrdnutog hrvatskog Naroda".

Iz ovog novinskog izvješća zaključujemo kako je to bilo prije 60 godina.

U spomen 100. obljetnice smrti o. Angelika Bedenika, održana je, 12. prosinca 1965. godine, u Koprivnici skromna svečanost samo u crkvi, te dolaskom učesnika do spomen-ploče, koja se nalazi na vanjskom južnom zidu crkve. O održanoj svečanosti javno je objavljeno jedino u Glasu Koncila, u broju 1. od 9. siječnja 1966. na str. 7, a potpisano inicijalima J.L. U članku je među ostalim navedeno kako je toj svečanosti bio nazočan mons. Dominik Athaide, Indijac, kapucin, nadbiskup iz Agre u Indiji. Prilikom te svečanosti zaredio je i petoricu novih đakona kapucinskog reda. Svečanosti je bio nazočan i ondašnji zagrebački pomoćni biskup dr. Franjo Kuharić. Napomenuto je da je upravo prije stotinu godina umro i pokopan prvi biskup Agre, Hrvat, rodom iz Koprivnice. Na ovu je svećenost nadbiskupa Athaidea iz Agre pozvao ondašnji koprivnički župnik dr. Nikola Sertić, prilikom svog boravka u Rimu i susreta s nadbiskupom.

O toj proslavi 100. obljetnice smrti biskupa Angelika Bedenika, pisao je opširnije ondašnji provincijal hrvatske kapucinske provincije o. Alojzije Novak, u listu Folium prov. Illiriae O.F.M.Cap., koji služi samo za obavijesti unutar kapucinske provincije, a pod naslovom "Svečanost u Koprivnici u spomen 100. godišnjice smrti o. Angelika Bedenika". Opisan je dolazak nadbiskupa, Agre u Koprivnicu, tijekom proslave u crkvi i kod spomen-ploče.

Citirani su pojedini dijelovi govora preuzvišenog nadbiskupa iz Indije, kada se sa par rečenica zahvalio na pozdravima biskupu dr. Franji Kuhariću, svećenstvu i vjernicima. Svoj govor je dao pevesti na hrvatski i onda ga sam pročitao. Govor je završio rečnicom:

"Pozdravljam preuzvišenog g. biskupa koji mi je posvetio toliku pažnju, preč. g. župnika koji me je pozvao, Vas, dragi vjernici, koji ste me tako lijepo primili i djecu koja su me pozdravila. Hvala! Živjeli! Hvaljen Isus i Marija!"

Autor izvješća završava porukom građanima Koprivnice s nadom da će ta izvanredno lijepa svečanost ostati duboko upisana u srca svih građana Koprivnice i da će potaknuti koju herojsku odluku u srcima mladih.

U sjećanje na tog učenog i u crkvenim krugovima poznatog sina grada Koprivnice, Podravine i domovine mu Hrvatske, a povodom 130. obljetnice od njegove smrti i 60. obljetnice od otkrivanja spomen-ploče u Koprivnici, održat će se 18. studenog ove godine znanstveni skup, otvoriti prigodna izložba te tiskati i izdati publikacija o životu i djelu biskupa Bedenika. Ogranak Maticе Hrvatske iz Koprivnice bit će organizator te proslave, a pokroviteljstvo preuzima Hrvatska kapucinska provincija.

PISMENA OSTAVŠTINA BISKUPA BEDENIKA

U pismenoj ostavštini biskupa Bedenika ostala su njegova pisma koja je slao za vrijeme prvog boravka u Indiji u Bombayu. Kratak sadržaj dva pisma iznio sam u ovom prikazu.

Katekizam na hindustanskom jeziku koji obuhvaća 82 stranice, napisao je u Agri 1860. godine. U impresumu, na poledini naslovne stranice otisnuto je: Bedenik Angelius a Koprivnica, seu Caproezsa Catechismus in lingua hindustana typi perscis, Sardhana (Missio Agra) 18.. (pag.). Originalni primjerak ovog Katekizma čuva se u Centralnoj biblioteci Kapucinskog reda u Rimu, kolegij sv. Lovre Brindiškoga.

Sačuvana su i dva originalna pisma koje je Bedenik napisao u Agri. Jedno od njih napisano je koncem 1861. godine, a drugo u svibnju 1862. godine. Pisma su u Varaždin poslana o. Antunu Hainciu provincijalu hrvatske kapucinske provincije. Spomenuo sam ih i iznio njihov kratki sadržaj u jednom od poglavlja ovog izlaganja.

Uvjeren sam kako bi se u arhivima Vatikana, Rima, Beča, Bombaja, Agre, Zagreba i Varaždina još pronašlo dosta povijesnih dokumenata koje je napisao sam Bedenik, ali i dokumenata što su ih drugi napisali o njegovom svećeničkom, kapucinskom, misionarskom i biskupskom djelovanju. Vjerujem da će netko od mlađih povjesničara i braće kapucina, detaljnije, točnije i iscrpnije prikupiti te stručno i povijesno obraditi život i djelo biskupa Angelika Bedenika, tog velikog sina grada Koprivnice, Podravine i Hrvatske.

LITERATURA:

1. Bedenik J. A.: Prvo pismo na putu za Bombay iz 1885. godine, drugo i treće pismo iz Bombaya iz 1856. godine. Originalna pisma su pohranjena u arhivu kapucinske provincije Švicarske u Luzernu.
2. Bedenik J. A.: Katekizam na hindustatskom jeziku, Agra, 1860; str. 1-82. Original u centralnoj biblioteci kapucinskog reda u Rimu, kolegij sv. Lovre Brindiškoga.
3. Bedenik J. A.: Pisma iz Indije zagrebački katolički list, Zagreb, 1862; str. 54, 236-238.
4. J. I. Otac Angelik Bedenik, biskup leučki i apostolski vikar u Agri, zagrebački katolički list, Zagreb, 1861; str. 300-301.
5. 60. godišnjica "Podravca", Podravske novine, br. 25., Koprivnica, 1935; str. 3.
6. Kronika. Podravske novine, broj 26., Koprivnica, 1935; str.3.
7. Madjer B.: Časti i dobru zavičaja, Zagreb, 1937; str. 139-140.
8. Mohr V.: Otkriće spomen-ploče Angeliku Jurju Bedeniku u Koprivnici 1935., Zagreb, 1955/56; str. 1-4.
9. Hrvatska Enciklopedija, Zagreb, 1941; str. 328.
10. Horvat R.: Poviest slob. i kr. grada Koprivnice, Zagreb, 1943; str.232.
11. Šagi-Bunić J. T.: O. Angelik Bedenik iz Koprivnice. Pokušaj nacрта za životopis, Folium provinciae Illyriae Ord. FF. MM. Capucinatorum. Zagreb, 1962; str. 177-188.
12. Valdiporo P.P.: Otac Leopold, životopis sluge Božjega o. Leopolda Bogdana Mandića kapucina iz Hercegnovog, Treće hrvatsko izdanje, Zagreb, 1963; str. 252-255.
13. Folium provinciae Illyriae Ord. FF. MM. Capucinatorum. Posjet nadbiskupa iz Agre. Zagreb, 1963; str. 319-322.
14. Dragi tamnoputi gost, Glas Koncila, Zagreb, 1963; str. 8.
15. Prilozi za povijest reda i provincije. Folium prov. Illyriae O. F. M. Cap. Pisma iz Indije o. Angelika Bedenika iz 1862. godine, Zagreb, 1964; str. 67-70.
16. Lalka J.: Što ima Koprivnica s Indijom ? Glas Koncila, Zagreb, 1966; str. 7.
17. Novak A.: Svečanost u Koprivnici u spomen 100 godišnjice smrti o. Angelika Bedenika. Folium prov. Illyriae O. F. M., Zagreb, 1965; str. 222-224.
18. Tenšek Z.: Bedenik, fra Angelik, FKP, Franjo među Hrvatima, Zagreb, 1976; str. 205.
19. Brozović L.: Đuro Bedenik, Građa za povijest Koprivnice, Koprivnica, 1978; str. 68, 183.
20. Jurišić H. G.: Među poganima i inovjercima, fra Angelik Bedenik, Zbornik-Kačić, Split, 1982; str. 86.
21. Kemiveš M.: Franjevački treći red u Varaždinu i Rijeci, Angelik Bedenik, Zbornik - Kačić, Split, 1982; str. 315-316.

22. Đurić T.: Prvi Hrvat na Himalaji prije 120. godina. Naše planine, Zagreb, 1982; str. 270-271.
23. Balvanović D.: Prvi Hrvat na Himalajama, Radosna vijest, Sarajevo, 1991; str. 17.
24. Đurić T.: Koprivničanac prvi Hrvat na Himalaji prije 130 godina, Bilogorski planinar, Koprivnica, 1991; str. 2-4.
25. Riđički D.: feljton - "Pax Christi - hrvatski misionari u Aziji od XIV. do XX. stoljeća" Nedjeljna Dalmacija, Split, 1993; str. 43-44.
26. Kovačić M.: Koprivničanac na obroncima Himalaje, Glas Podravine, i Prigorja, Koprivnica, 1994; str. 9.
27. Kovačić M.: Kapucin iz Koprivnice na obroncima Himalaje, Ljudima prijatelj, Split, 1995; str. 27-29.